

Kmet, delavec in obrtnik
naj bode narodu vodnik!

Izbija vsako sredo.
Naročnina:
za celo leto D/a 30—
za pol leta „ 15—
za izposojnino
za celo leto D/a 50—
Inserati po tarifu. Pis-
menim vprašanjem ne
se priloži snembo za od-
govor. — Nefrankirana
pišava se ne sprejema.

Kmetski list

Glasilo „Slovenske Kmetске Stranke“.

Vsako ulvaj vse sadova
svojega dela in marljivosti!

Rokopis se ne vra-
čajo. — Plače in tolt
se v Ljubljani. — Ured-
ništvo in uprava je v
Ljubljani v Kolodvorski
ulici št. 7. — Telefon
inter. št. 506. — Račun
pri pošl. čehovnom za-
vodu št. 11.362.

Kmetski praznik na Krškem polju.

Sijajna manifestacija kmetске misli. — Ogromna udeležba. — V načelstvo SKS izvoljeni tudi štirje duhovniki. — Veličastno popoldansko zborovanje. — Slavnostni sprevod še večji kakor lani.

Kmetski praznik.

Dne 15. avgusta se je vršil na zgodovinskem Krškem polju drugi kmetски praznik, ki je znova dokazal, kako globoko je že pognala korenine med našim kmetским ljudstvom kmečka misel. Kljub veliki nesrečam, ki so letos zadele Slovenijo in zlasti njeno kmečko prebivalstvo, se je vendar zbralo na Krškem polju še več ljudstva kakor lansko leto, ki je s svojim številnim obiskom sijajno manifestiralo za svoje prepričanje.

Kmetski praznik je bil letos v pravem pomenu besede slovenski praznik, praznik slovenskega kmetskega ljudstva. Iz sosedne Hrvatske ni bilo mnogo udeležencev, tako da so bili v ogromni večini skoro sami slovenski kmetje. To je najsjajnejša zavrnitev dr. Koroševega očitka na naš naslov, češ da smo mi hrvatska stranka in da stojimo pod nekako hrvatsko komando.

Krasno poletno vreme je celo prireditev silno dvignilo in je napravilo naš praznik za pravi narodni dan. Ako še pomislimo, kako malo je sicer zanimanje po deželi za dnevno politiko zlasti v poletnem času, ko imajo kmetje doma ogromno dela, nas navdaja prisotnost toliko tisočev zavednih kmetov z najboljšimi upi za bodočnost.

Cel teden so naši vrli Leskovčani neumorno delali. Delali so in pripravljali na Krškem polju, da čim sijajnejše proslavi ves slovenski kmetски narod svoje delo in sloga pod vodstvom marljivega Franca Žnidaršiča.

Na tisoče desk in drugega materiala je posodil naš odlični tovariš Bon za tribune, paviljone in druge naprave. Neumoren in požrtvovalen predsednik okrajnega odbora Alojzij Pirc je bil 14 dni noč in dan na delu. Koliko posla, koliko skrbi! Skupine, vozovi, zastave in stó in stó stvari je moral imeti vedno pred očmi.

V samem Krškem je g. ekonom Ambrož lepo pripravil sejmišče za razstavo. Vse je bilo v mlajih, vencih, napisih in zastavah.

Prihod tov. min. Pucelja.

V soboto popoldne se je pripeljal tov. Pucelj. Na kolodvoru ga je pozdravila gospodična Ambroževa v narodni noši in poklonila ministru Pucelju krasen šopek, dalje srezki poglarav g. Svetec, župan mesta Krško g. Pfeifer in predsednik okrajnega odbora tov. Alojzij Pirc.

Na praznovanje so pričeli prihajati ljudje že v soboto. Ta dan se je vršila tudi seja načelstva SKS, o kateri poročamo na drugem mestu. V nedeljo pa so se zgrnile v Krškem take mase ljudi, da Krško še ni zlepa imelo toliko ljudi v svoji sredini. Živinorejci so priredili razstavo konj in govedí, vinogradniki pa so razstavili svoja vina. Zbirale so se narodne noše, nepregledna vrsta vozov pa je peljala na slavnostni prostor skrbno sestavljene in skrbno aranžirane skupine, ki so predstavljale različne prizore iz kmečkega življenja, kakor mlatiče, žanjice, lovce, ribiče, kovače itd. Največje zanimanje pa je vladalo povsod za popoldansko zborovanje in okoli govorniškega odra je valovala tisočglava množica ter vztrajno kljub silni vročini poslušala naše govornike.

Zborovanje.

Zborovanje je otvoril predsednik Krške okrajne organizacije SKS tovariš Alojzij Pirc. Pozdravil je Stjepana Radića, ki se je preko Samobora pripeljal na zborovanje, potem tov. ministra Pucelja, Albina Prepeluha in druge goste. Po pozdravu je dal besedo tov. ministru Pucelju

Govor ministra Pucelja.

Spoštovani tovariši, drage tovarišice! Kakor lani, tako praznujemo tudi letos na tem mestu praznik kmetskega ljudstva, praznik borbe za blagostanje kmetskega stanu. Govorim kot reprezentant Slovenske kmetске stranke; v tem naslovu je že povedana naša skupna misel in naš cilj. Smo Slovenci in smo kmetje in kot taki rabimo borbeno stranko, ki se more postaviti v bran kmetskega stanu. Kdor

spoštuje naš naslov, naše ime, našo idejo, naš program, ta je naš brat in prijatelj, kdor pa tega ne spoštuje, ta je naš nasprotnik, pa čeprav ga je rodila kmetška mati in Slovenka.

Treba je odkritosrčnosti in jasnosti, da si povemo vse odkrito.

Lansko leto je bil kmetски praznik praznik bratstva. Danes praznujemo drugi praznik in vprašajmo se, ali je bila ta pot, ki smo jo hodili, dobra. Vaša večtisočglava prisotnost nam je dokaz, da smo šli tisto pot, ki je v naših srcih in dušah zapisana. Ni še vse doseženo, ali zato nam stojte trdno ob strani, da bomo naš skupni cilj dosegli.

Živimo v časih, ko nam niso tla s cveticami posuta. Kriza, v kateri živimo, ni samo pri nas, ni samo evropska, nego je splošno svetovna. To je posledica štiriletnega grozovitega ubijanja in uničevanja. Povrh vsega pa imamo letos še posebne elementarne nezgode, ki končujejo kmetom njihove pridelke. Tam pa, kjer bi morali vsaj najnujnejše oškodovancem pomagati, tam pa naš glas ne pomaga toliko, kolikor bi bilo treba. Da pa tam še krepkeje izpregovorimo, je potrebno, da se strnjeno organiziramo v politični stranki, v naši Slovenski kmetски stranki in da se zvežemo z bratsko HSS.

Hočemo živeti skupno državno življenje s Srbi in Hrvati, toda tako, da to odgovarja tudi našim potrebam in kmečkemu principu, ki je princip poštenja in ljubezni.

Potrebujemo močne organizacije; pri Hrvatih jo je že ustvaril Stefan Radić, pri Slovencih pa gre seveda malo počasneje. Naša inteligenca, ki je skoraj vsa študirala zunaj, se je tam navzela tujih političnih stremljenj, ki ne odgovarjajo našemu človeku. Morali smo priti šele mi, da smo povedali, da hočemo svojo politiko, kmetско politiko, ne pa posnemkov nemške socialne demokracije ali zapadnega liberalizma in drugih.

Naše delo še ni končano. V politiki ni nikdar zastoja, vedno gre razvoj naprej. Pozivljam vas, mislite na svoj stan, na svoje organi-

zacije. Če boste taki, bomo zmagali. Pomnite:

»Kdor zaničuje se sam,
podlaga je tujčevi peti!«

Še vedno velja ta izrek starega pesnika; sicer ni pri nas več tujcev, pač pa so kmetje še vedno tepnani. Njihovo osvoboditev hočemo, to je naša volja in mora biti volja vas vseh, ki ste prispeli v tako velikem številu. V vašo voljo upam, s to nadó se vam zahvaljujem in vas pozivljam, da stremite, da bo naš praznik čez leto dni še lepši, naše zborovanje še večje!

Besedam ministra Pucelja je sledilo viharno odobravanje.

Kot drugi govornik je nastopil

Albin Prepeluh.

Ko smo se zbrali leto osorej, smo položili kulturne, socialne, gospodarske in politične smernice našemu pokretu. Gospodarska kriza je bila takrat še večja, vladala je takrat organizacija, ki je neusmiljeno tepla kmeta. Po zaslugi HSS je izgubila ta organizacija in z njo korupcija svoje korenine.

Nismo sami, po vsej državi se giblje velik socialni pokret kmečkega osvobojenja. Združiti moramo vse moči, da dvignemo gospodarski položaj kmečkega ljudstva. V načelu smo že zmagali, ali treba je pomagati tudi našim ljudem, ki se mučijo drugje po farmah. Veseli nas, da je spoštovan stan, ki ima mnogo vpliva, to je duhovništvo, že začelo izpregledovati in povem le to: SKS je večeraj izvolila v načelstvo iz vrst duhovnikov: enega dekana in tri župnike. S tem se je pričel prvi del razpadanja SLS. Potrebno je, da pritegnemo še druge poštene ljudi, še druge organizacije v naš pokret.

Tudi Prepeluhovim izvajanjem je sledilo burno odobravanje.

Govor štefana Radića.

Slovenke in Slovenci! Pred letom dni sem na tem prazniku zaključil svoj govor z obljubo, da vam prinesem čez leto dobre glasove. Te glasove vam sedaj prinašam. Imeli smo težko borbo in tudi elementarne nezgode so zadele

Slovenijo, Hrvatsko, Vojvodino, Bosno in druge pokrajine. Poplavljeni so sedaj brez krova in prva skrb mora biti, da se narodu najpotrebnejše poskrbi. Zakaj je tu država? Le gosposki bedaki porečejo: zato, da samo pobira davek in ljudi k vojakom ter kvečjemu, da batina kmete. Država je velika zajednica, ki mora posamezniku pomagati in mi moramo imeti močno in pogumno vlado. To vlado imamo. V Beogradu je mala skupina, ki hoče imeti vlado in vojsko v svojih rokah.

V naši državi je ta mala banda — beograjska čaršija — dolgo gospodarila. Temu je sedaj konec, toda ta banda še ni ob moč. Sedanjí predsednik vlade pa je rodom iz Niša in torej dobro pozna Šumadijo, Macedonijo in Bolgarijo. Najtežji posel je bil poslati Pašića v penzijo. Zato smo nastopili odkrito in ne z intrigami. Pašić je sedaj v penziji in se ne povrne več na svoje prejšnje mesto. (Radostni medklici.)

Kakor je neki minister financ vodil svoje posle, to je bilo čisto navadno privatno gospodarstvo, ne pa državno. Danes so vsa gospodarska ministrstva v rokah najboljših ljudi. Sedanjí finančni minister je seljaški sin in če ne bi bil slučajno zadržan v Šabcu, bi bil danes tu med nami. (Živel Perić! Klici množice.) On vodi pošteno, kmetiskim interesom primerno državno gospodarstvo in mu je glavno načelo: Kadar se gre za narod, ni strank!

Tako kot Perić delajo tudi poljedelski in trgovinski minister ter minister za agrarno reformo. Tako delajo Pucelj, Krajač in Šibenik in skoro bo tako tudi v ministrstvu za šume in rude. (Doli Nikić!) — Preje pa so se ministri zabavali z dekletji ali za to ga ni boljšega biča kot je seljaška politika.

Se ena stvar je, radi katere sem tudi izstopil iz vlade. Načelnik zagrebške železniške direkcije Jovanović državi direktno krade — krade! Treba ga je odstraniti!

V Sloveniji vladata Baltič in Pirkmajer. (Stoteri »Doli!«) To niso naši, niso slovenski ljudje. Ta dva morata oditi, na njihova mesta pa morata priti dva, ki sta za narodov sporazum. Upravo mora voditi oni, ki ga večina naroda hoče in zahteva. Kaj mislita ta dva, če sta povabljeni enkrat na kraljev lov, da jima potem nihče nič ne more?

Ne zahtevamo ravno, da so ti pri nas, pri HSS ali SKS, a ta dva nista niti radikala. Tudi imamo velike župane, ki imajo v programu, da ubijajo našo deco, čim malo doraste. Perović je eden tistih. V Starem Kaštelu je sedaj ubit že šesti Hrvat, ki ga je pod njegovim protektoratom Orjuna ubila.

Ker je ta vlada poštena in sposobna, mora dati narodu dela. — Kjer potrebuje narod železnico, cesto, most, tam se mora to zgraditi in za to država mora najti denar.

Še danes imamo dnevne mezde po 15 do 20 Din. Vlada mora najti denar, da se delo pošteno plača in da se ves narod, ki je potreben

dela, zaposli. Nočemo, da bi naši ljudje iskali dela drugje. (Medklici: Na Francoskem, ko ni doma delat!)

Pred letom je bil storjen sporazum med srbskim in hrvatskim narodom. Ni je danes avtoritete, ki bi ta sporazum sedaj uničila, pa magari, da bi ga rušil sam Pašić, pa tudi če se ponovi PP-vlada, vlada Pašića in Pribičevića. (Tu prične ves zbor klicati: Doli Pribičević!)

Ugledni vodja radikalne stranke mi je sam izjavil, da če se slučajno obnovi PP-vlada, zapustijo radikalni tudi Pašića in velika večina radikalne stranke in njenega poslanskega kluba bo proti taki vladi.

Ta država je država vseh Slovencev, Hrvatov in Srbov. Pravim vseh Slovencev, tudi onih, ki so preko sedanjih mej. (Burno odobravanje kmečkih množic.) In naša država se mora zanje zavzeti. Prvo, da nastopi v Ženevi zanje, a drugo, da poskrbi, ko bo čas, da se priklopijo narodu nazaj. Ako je roka ločena od telesa, sta telo in roka šibka, oba pa sta krepka, če sta skupaj. To je dokazala Alzacija-Lorena za Francijo, Trient za Italijo. Toda Italija najbrže misli, da velja to samo za njo, ne pa za druge narode. Ni naš princip, da mora biti vsak Srb, Hrvat ali Slovenec v naši državi, ker je to nemogoče. Srbi pa imajo še mnogo svojih rojakov pod Grčijo in enako Hrvatje pod Italijo in drugje. Wilsonova meja je tekla drugače, nego sedaj. Ta črta je določila, da mora biti Slovenija spojena z morjem in da mora biti Reka luka Slovenije. Slovenija sedaj nima morja.

Naše novine zelo neumno pišejo, ko pravijo, da sta Francija in Anglija proti nam ter da naša vlada grozi Bolgarom. Mi smo močen narod, toda miroljuben. **Vojne nočemo!** Kar pa se dogaja, tega ni kriv samo macedonski komite in ni kriva le Bolgarija, ampak predvsem Ženeva in ženevska politika. In če Ninčić ne žvenketa z mečem in ostrogami kot kak madjarski Janoš, dela le dobro. Oni, ki vedno hujskajo na vojno, se v vojni navadno skrijejo v kaka skladišča in v bolnice.

Naš narodni sporazum napreduje in celo vsa južna Srbija je zanj. Vsi seljaki hočejo poštenje, sporazum pa je v tem, da se vlada informira za slovenske zadeve pri Pucelju, slovenskem zastopniku, za hrvatske zadeve pa pri Hrvatih. Ako trdi Korošec, da so vsi drugi nepošteni, le on je pošten — z enim peresom še ptica ne more leteti — da je Pucelj »izdajalec« ter zatrjuje: Nočem najprej v Zagreb in nato v Beograd, nego hočem samo v Beograd, dokazuje to, da je le napredoval v neuvidevnosti. O Kristusu se pripoveduje, da je potoval iz Betlehema v Nazaret ter da je rasel v modrosti in milosti božji. Korošec je tudi prepotoval državo, pa ni napredoval v pameti.

Slovenec je svoboden, Hrvat je svoboden, Srb svoboden, to je svoboda Jugoslavije! Druga naša naloga je, doseči, da bo državna politika kmečka politika.

Mi gremo svojo pot, ne s popom, zego z Bogom. Popu čast le pred oltarjem, drugače pa le, če je pošten človek in pusti kmeta po svoji misli.

Gre tudi brez Pašića, že tri mesece je v penziji in država je še trdna. Zaupajte v seljačko slogo! Živel!

Radiću, ki mu je že prej množica mnogokrat vzklikala, mu aplavdirala in ga pritrjevalno prekinjala, je sledil po njegovih zadnjih besedah ogromen odmev aplavza.

Pripominjamo, da so bili vsi trije govorniki v svojih izvajanjih zelo kratki in jedernati, ker se je takoj po zborovanju pričela konjska dirka.

Razgovor z ministrom Puceljem.

Nekateri novinarji so v nedeljo dopoldne stavili g. ministru Pucelju več vprašanj, na katere je takoj dal pojasnila.

Na vprašanje, kaj je s škodo od poplav, je gosp. minister odgovoril:

»Sedaj zbiram ves material in bom mogel skupno škodo oceniti šele, ko bo ta zbran. Vsekakor pa je mnogo pretirano, ko ste pisali kar o milijardah.«

Vprašanje: »Ali odpade od državnih podpor poplavljenim krajem tudi kaj na Slovenijo?«

Odgovor: »To je odvisno od poročil, ki jih dobimo, kakšna so!«

Vprašanje: »Ali se je kaka politično znana oseba udeležila današnjega praznika?«

Odgovor: »Da, na primer dr. Kukovec.«

Vprašanje: »Kaki so odnošaji med njim in vašo stranko?«

Odgovor: »Morem reči, da najpristranejši.« — (Dr. Kukovec je

podpisal v petek, dne 18. t. m. sprejem v SKS. Op. poroč.)

Vprašanje: »Kako je vaše stališče do volitev v Zbornico za trgovino, obrt in industrijo?«

Odgovor: »Načelstvo SKS je na svoji seji sklenilo, da pri teh volitvah podpira akcijo združenih stanovskih list, tako, da se reši Zbornico strankarstva, ki so ga zagrešile metode SDS.«

Živinorejska razstava.

Kmetijska podružnica Leskovec je priredila na sejmišču v Krškem lepo uspelo živinorejsko razstavo ter je nagradila izredno mnogo živinorejcev z denarjem in diplomami.

Pri razstavi goveje živine je dobil za najlepšega bika nagrado 300 Din in diplomo od ministrstva poljedelstva Barič Fr. Za najlepšo kravo je bil nagradjen posestnik Golob Rudolf, za najlepšo telico pa je dobil nagrado in ministrsko diplomo Špiler Marko. Za razstavljene kobile in žrebee so bili nagradjeni posestniki Pintarič Franc, Ivan Cvetkovič, Ivan Globevnik, Ivan Novak in Matija Škobljanc poleg mnogih drugih. Prvim nagradjenim posestnikom je minister Pucelj osebno čestital. Isti dan se je vršila tudi razstava vin. Po zborovanju na Krškem polju so se tam vršile dirke enovprežnih in dvovprežnih vozil ter jahaška dirka, vse po raznih kategorijah.

Ves čas je bil veselični prostor prav dobro obiskan, prvi vrtnice pa je veselica dosegla zvečer. Celotno razpoloženje pa so znatno dvigale naše lepe narodne pesmi, ki so jih udeleženci vneto in neumorno prepevali ves dan. Ta dan je bil resničen praznik kmetijskega ljudstva in se je končal brez slehernega incidenta v pravi demokratiški in kmetijski harmoniji.

Trgovcem, obrtnikom in industrijalcem v Sloveniji.

Prvikrat v naši državi gremo v volitve za naše najvišje gospodarsko in stanovsko predstavništvo. Dne 22. septembra bomo volili svoje zastopnike v Zbornico za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

32.000 stanovskih tovarišev bo ta dan odločilo, komu izročil vodstvo stanovskega gospodarskega parlamenta za Slovenijo.

Volimo v času gospodarske krize. Zadnja leta **pomenijo** dobesedni boj za obstanek. Ravno to trpljenje pa nas je naučilo ceniti skupnost, stanovsko zavest in spoštovanje do Zbornice, ki je naša zaščitnica, glasnica naših teženj in zahtev.

Slovenske obrtnike, trgovce in industrijce veže trdna stanovska vzajemnost. Celoten naš stan se je z vztrajnostjo in pogumom poprijel takoj po vojni velikega dela za gospodarsko obnovo Slovenije. Tedaj nam je vojna uničila velik del obrti, trgovine in industrije in nas postavila v čisto nov položaj, ki je diktilar nove naloge in novo delo. Razmeroma hitro smo premagali te težave.

Trpko se spominjamo na najsramotojši začetek našega preganjanja, ko so naši zatiralci pod naslovom »protidraginjske akcije« uvedli zloglasno preganjanje mnogih naših najstarejših in najsolidnejših tovarišev in jih spravljali v ječo in v velike denarne kazni. To ni bila samo krivica, temveč tudi največja razžalitev slovenskega pridobitnega stanu, ko se je hotelo stigmatizirati nas kot povzročitelje draginje in nas postaviti na sramotni oder.

Na to so nas zadeli udarci centralistične gospodarske politike, ki je grozila demontirati našo industrijo, uničiti obrt in izriniti trgovino. Celotni naš stan se je uprl temu razdiranju narodnega blagostanja.

Ta boj mora iti v strnjjenih vrstah naprej. Kriza je čimdalje hujša, enotna obramba vedno bolj potrebna. V tej borbi nas vodi gospodarski parlament Slovenije — naša Zbornica!

Zato hočemo, da predstavljajo Zbornico najboljši naši tovariši,

brez ozira na politično pripadnost, moške, ki bodo znali braniti življenjske interese Slovenije kot gospodarske enote.

Storili smo vse za popolnoma složen nastop vseh volivcev v Zbornico, toda zastopniki sedanje centralistične gospodarske politike so žal to onemogočili.

Hočemo, da gospodarstvo Slovenije prosto in neovirano napreduje. Zato proč s škodljivimi poizkusi in preuranjenimi reformami, proč s pretiranim poseganjem oblastev v naše gospodarsko življenje, ki le moti gospodarsko konsolidacijo!

Smo iz naroda in nas ne boli manj kot vse druge stanovne draginja, ki ji sledi splošno obubožanje. Zato hočemo uveljaviti načelo pocenitve produkcije, pocenitev potrebščin. Draginjino danes ustvarja pretirani fiskalizem, napačna carinska politika, nezadostnost prometnih sredstev in neurejenost prometnih tarif.

Da posebej povdarimo samo najhujše: Krivično davčno preobremenitev, ki zavzema že obeležje oddaje premoženja in nas vse uničuje; socialne dajatve, zlasti bolniško in nezgodno zavarovanje, ki ne služi več svojemu namenu, odkar so centralizirali upravo in prenesli naše ogate fonde iz dežele. Tu čaka Zbornico ogromno delo.

Sloves slovenskih pridobitnih slojev je sposobnost in poštenje. Korupcijo in nesolidnost, ki često uničuje sadove našega trdega dela, bo celoten stan odločno pobijal.

S tem hočemo utrditi naš dober sloves v inozemskih tržiščih. Kajti izvoz je predpogoj za obstoj naše obrti, trgovine in industrije. Za smotreno pospeševanje izvoza zahtevamo, da se omogoči Zbornici, da sodeluje pri sklepanju trgovskih, carinskih in tarifnih pogodb s tujimi državami. Konkurenčno zmožnost nam mora dati prava prometna politika. Neposredna zveza z morjem je življenjskega pomena za gospodarstvo v Sloveniji. Popolno borzo v Ljubljani zahtevamo ne le s stališča enakosti z drugimi pokrajinami, ampak tudi zato, ker je le ta eden temeljnih pogojev za dvig našega izvoza. Naše novo zastopstvo v Zbornici mora v to zastaviti vse sile.

Zavedamo se, da je Slovenija gospodarsko najnaprednejši del države. Ne zahtevamo zanje predpravice, a ravnopravnost ji hočemo izvojevati. Enakost zahtevamo v davčni zakonodaji in praksi. Enakost pri dodelitvi kreditov Narodne banke in obrtnih kreditov. Enakost pri razdeljevanju državnih dobav, enakost v državni podpori za naše strokovno šolstvo.

Naša Zbornica mora povečati svoj vpliv na državno, trgovinsko in finančno politiko. V Gospodarskem svetu pripada njenim zastopnikom soodločilen vpliv. — Stremljenje za ustvaritev bodoče državne gospodarske zbornice za celo državo, ki bi v lastnem delokrogu kot ljudsko stanovsko zakonodajno telo odločala v gospodarski in socialni politiki, bo naša Zbornica vztrajno podpirala.

Tovariši! Za izvršitev teh splošno označenih velikih nalog bomo izvolili in svojih vrst svobodno in neodvisno vodstvo naše največje gospodarske institucije. Odklanjamo ukazovanje, naj pride od koderkoli!

Za volivne priprave smo osnovali: »Volilni odbor združenih stanovskih kandidatnih list trgovcev, obrtnikov in industrijecev v Sloveniji«, ki ima svojo pisarno v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 8. Na njegov naslov pošiljajte svoje nasvete, želje in vprašanja.

V složenem in neodvisnem nastopu imamo jamstvo, da izvolimo dobre predstavnike našega stan, v tem je poročstvo naše zmage.

Za ta veliki namen smo se združili i Vas prosimo, da se nam pridružite.

Naša zmaga mora biti manifestacija enotne gospodarske Slovenije; dokaz, da slovenski trgovci, obrtniki in industrijci v Sloveniji odklanjajo jerobstvo in hočejo prost in zdrav napredek slovenskega gospodarstva.

Zato na delo, zato k zmagi!

V Ljubljani, dne 11. avgusta 1926.

Ivan Jelačin ml., predsednik Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, predsednik Zveze trg. gremijev za Slovenijo, predsednik Ljubljanske borze za blago in vrednote, veletrgovec in industrijec v Ljubljani. Ivan Ogrin, podpredsednik Zbornice za trgovino, obrt in industrijo, stavbenik in industrijec v Ljubljani. Rudolf Stermecki, načelnik gremija trgovcev v Celju, svetnik Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani. Franc Hainrihar, industrijec, Skofja Loka. Mihael Rožan, predsednik Gremija tiskarjev za Slovenijo v Ljubljani. Janez Tavčar, veletrgovec in posestnik v Mariboru. Ivan Lorber, predsednik društva Kat. mojstrov, slikarski mojster v Mariboru. Anton Lipovšek, gostilničar v Mariboru. Anton Rožina, predsednik Jugoslovanske obrtne zveze, industrijec v Ljubljani. Stanko Lenarčič, načelnik Trgovskega gremija za logaški okraj, trgovec, Nova vas. Blaž Zupanec, predsednik Obrtnega društva v Laškem. Ivan Polak, predsednik Obrtnega društva in Obrtne zadruge v Kamniku, usnarj. Anton Strear, načelnik Trgovskega gremija, trgovec v Kamniku. Vinko Resman, industrijec in župan v Radovljici. Franc Linec, svetnik Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, veletrgovec v Brežicah. Ivan Pieck, trgovec, Novo mesto. Jakob Babnik, vodovodni inštalater v Ljubljani. Martin Vrabel, trgovec, Ptuj. Marian Treppo, industrijec, Brežice. Jožef Hafner, svetnik Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, trgovec, gostilničar in župan v Skofji Loki. Jernej Ložar, svetnik Zbornice za trgovino, obrt in industrijo, krojaški mojster in gostilničar v Ljubljani. Hinko Lebinzer, trgovec in župan v Litiji. Anton Bučar, trgovec, Brežice. Matej Gecala, predsednik Obrtne zveze, mizarski mojster na Bledu. Ivan Grosek, trgovec, Trebnje. Ježef Tonošič, predsednik Obrtne zveze v Trzinu, krojač. Josip Lavtičar, trgovec in župan v Kranjski gori. Janez Lenarčič, predsednik Obrtne zadruge, klesar in posestnik v Gornji Radgoni. Anton Bule, trgovec, Mokronov. Franc Zavadnik, predsednik Obrtne zveze, mizarski mojster v St. Vidu. Anton Cerar, lesni trgovec, Kamnik. Martin Plut, trgovec in industrijec v Crenčulju. Josip Borišek, gostilničar in trgovec v Litiji. Andrej Čuler, trgovec in župan, Jesenice. Janez Vrežar, mizar, Domžale. Stanko Florjančič, trgovec v Ljub-

ljani. Franc Breznik, svetnik Zbornice za trgovino, obrt in industrijo, pekovski mojster v Prevaljah. Dragotin Korošec, svetnik Zbornice za trgovino, obrt in industrijo, stavbenik, Gorenje, Rečica ob Paki. Dragotin Stupan, svetnik Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, zidarski mojster, Slov. Bistrica. Anton Kralj, svetnik Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, predsednik Obrtne zveze za Brežiški okraj, sodarski mojster v Brežicah. Leopold Bruderman, trgovec in posestnik, Konjice. Franc Pavlin, trgovec v Ljubljani. Rudolf Kovačič, trgovec v Ljubljani. Ivan Čadež, trgovec v Ljubljani. Franc Zan, mesarski mojster v Ljubljani. Vinko Vidic, čevljarški mojster, Višnja gora. Franc Pustotnik, trgovec, Blagovica. Ivan Romko, zidarski mojster, Cerknica. Jože Sitar, mizarski mojster, Križe pri Trzinu. Florijan Gajšek, trgovec, Loka pri Zusmu. Vid Murko, trgovec v Mariboru. Maks Turnšek, trgovec, Zlaber pri Mozirju. Josip Škafar, trgovec, Beltinci. Jakob Jaš, mlinar, St. Ilj pod Turjakom. Franc Koradžija, dimnikarski mojster, Maribor. Stefan Litrop, čevljarški mojster, Turnišče. Anton Lekše, mizarski mojster, Mozirje. Peter Zadravec, lastnik mlina in žage, Ormož. Ivan Srebot, čevljarški mojster v Ljubljani. Florjan Rebernik, kovač v Prevaljah. Franc Pelko, krojač, Novo mesto.

* * *

Na seji načelstva naše stranke v Krškem je bilo sklenjeno, da nastopimo pri volitvah v Trgovsko in obrtno zbornico tudi mi, in sicer bomo delali in glasovali za listo združene opozicije proti samostojnim demokratom. Na tej kandidatni listi bodo tudi naši zastopniki. Zato pozivamo vse svoje pristaše trgovce in obrtnike, da se pravočasno pobrigajo za svojo volilno pravico. Kdorkoli potrebuje kakšno tozadevno pojasnilo, naj se obrne ustno ali pismeno na »Volilno pisarno združenih stanovskih kandidatnih list trgovcev, obrtnikov in industrijecev« v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 8, kjer se dobe vsa potrebna navodila in pojasnila.

Storimo vsi svojo dolžnost, da bo padla zadnja trdnjava SDS v Sloveniji!

Volilna pisarna

Združenih stanovskih kandidatnih list trgovcev, obrtnikov in industrijecev v Sloveniji se nahaja v Kolodvorski ulici št. 8. Na njo naj se obračajo naši somišljeniki glede informacij! Agitirajte za zmago stanovske misli nad nasilniškimi metodami pristašev strankarske odvisnosti Trgovske zbornice od SDS!

Opozorilo trgovcem in obrtnikom!

Zvedeli smo, da razpošilja te dni predsednik trgovskega gremija za ljubljansko okolico, Žerjavov kandidat Zebal raznim trgovcem okoliščino, v kateri jih poziva na sestanke k razgovorom o volitvah v Trgovsko zbornico in o sestavi kandidatne liste. EkspONENTI SDS v vodstvu trgovskih gremijev in obrtnih združenj bodo po naročilu tajništva SDS gotovo delali podobno po vsej deželi. Opozorjamo trgovce in obrtnike, da ne nasedajo tem mahinacijam, ki služijo samo agitatoričnim namenom SDS, kajti kandidatno listo je generalni štab te stranke že zdavnaj sestavil. Vse te okrož-

nice naj zavedni trgovci in obrtniki zavrnejo. Edino nestransko, strokovno in res stanovsko listo bo sestavil samo Volilni odbor združenih stanovskih kandidatnih list trgovcev, obrtnikov in industrijecev Slovenije. Vse drugo je samo zloraba stanovskih organizacij s strani SDS.

Volilcem v Zbornico za trgovino, obrt in industrijo!

Debivamo obvestila, da se volilci pritožujejo, ker davčne oblasti za vsako potrdilo o predpisani pridobitni, ki je potrebno za reklamacijsko postopanje, zahtevajo kolokovino v znesku 20 Din.

Za potrdilo o odmerjeni oziroma plačani pridobitni zahtevajte od davčnih uradov davčne knjižice, ki veljajo le 2 Din. V ta namen služijo tudi plačilni nalogi in poštni položnice, na katerih je znesek pridobnine točno označen.

Obenem s poročili o volilnih imenikih pošljite volilni pisarni tudi vsa potrdila, ki so potrebna za reklamacije! Storite hitro! — Volilni odbor.

Odgovor dr. Korošču.

V nedeljo 8 avgusta t. l. je govoril na shodu SLS v Trebnjem načelnik in vodja SLS g. dr. Korošec. Povedal ni posebno mnogo novega, vendar pa je v svojem govoru povedal nekaj reči, na katere je potreben odgovor, že v interesu resnice.

Dr. Korošec je govoril najprej o naši vnanji politiki in je posebno hudo napadal našega ministra za zunanje zadeve dr. Ninčiča. Ni naš namen dr. Ninčiča braniti in zagovarjati — on ima svojih časopisov dovolj na razpolago. Pripomniti pa moramo, da dr. Korošec ni vedno tako ostro sodil o dr. Ninčiču kakor v svojem trebenjskem govoru, ampak je bil še pred nedavnim časom v dr. Ninčiča kar zaverovan in njegovi časopisi so Ninčiča silno hvalili. Videti je, da je dr. Korošec na Ninčiča in na radikale zato tako

hud, ker ga ne vzamejo v vlado! — V svojem napadu na dr. Ninčiča je omenil dr. Korošec tudi, da je dolžnost zlasti SLS »kot legitimne zastopnice slovenskega naroda,« da odločno nastopi proti italijanski nevarnosti. Mi smo že večkrat omenili, da SLS ni »legitimna zastopnica slovenskega naroda,« ker je v Sloveniji tudi še nekaj drugih ljudi in političnih strank, ki so tudi člani slovenskega naroda. V imenu teh ljudi in v imenu teh strank, ki so tudi slovenske, dr. Korošec ne more govoriti, ker ga v to nihče ni pooblastil. On naj govori le v imenu svoje stranke, naj pa nikar ne proglasa svoje stranke za neko »legitimno« zastopnico vsega slovenskega naroda! Kadar bo sestavljen kakšen slovenski narodni svet — če bo kdaj — in kadar bo dr. Korošec izvoljen za predsednika tega

sveta, takrat naj pa govori v imenu vsega naroda. Dokler pa takega pooblastila nima, naj govori le v svojem imenu ali pa kvečjemu v imenu svoje stranke.

Jako zanimiv je tudi fisti odstavček njegovega govora, kjer je pohvalil delovanje nekdanjega deželne odbora. Dr. Korošec je omenil vodovode, vzorne hleve in zadrage, za katere je deželni odbor dajal podpore, in je pristavil, da »še povsod vidimo sledove vlade SLS.« To je res, te sledove še povsod vidimo, in res je tudi, da je SLS mnogo storila za blagostanje bivše kranjske dežele. »Pozabil« pa je povedati dr. Korošec, da so takrat, ko je SLS res delala, vodili SLS dr. Šušteršič, dr. Lampe, dr. Pegan, dr. Zajec in drugi gospodje, katere pa je v zahvalo za njihovo delovanje, katero danes dr. Korošec tako hvali, današnje vodstvo SLS tako preganja, da dr. Šušteršiču niso hoteli dovoliti niti povratka v domovino in je moral priti na vlado minister Pucelj, ki je omogočil dr. Šušteršiču povratek domov! Dr. Korošec naj enkrat pove, kaj je storil on za slovenske kmete in kaj je storilo današnje vodstvo SLS za Slovenijo! Hvaliti in bahati se z delom drugih, to ni lepo in dostojno!

Dr. Korošec ne bi bil dr. Korošec, če bi vsaj enkrat mogel pustiti v miru Štefana Radića in njegovo stranko. Gotovo ima on kot Radićev politični nasprotnik pravico, da delovanje Radićeve stranke kritizira, toda pravica do kritike še ne daje pravice govoriti neresnice. Zakaj trdi dr. Korošec, da Radićeva stranka »noče države« itd? Kaj ima od takih bedastoč?

O radikalih je rekel dr. Korošec, da so najhujši nasprotniki slovenske samostojnosti in da je žalostno, da se še vedno dobe nekateri Slovenci, ki se vežejo z njimi. Nočemo spravljati dr. Korošca v preveliko zadrego, ampak to ga pa le lahko vprašamo, zakaj se je z radikalimi vezal on sam, in to takrat, ko se je res najbolj šlo za slovensko samostojnost? Ali je res, ali ni res, da se dr. Korošec še danes jako mnogo suče okoli radikalov, da bi prišel v vlado? Zakaj torej očita nekaj drugim, kar je tudi že on sam zagrešil, če je zveza z radikalimi res kakšen greh?

In pa »drobtine«! Dr. Korošec pravi, da pobira Pucelj kakor svetopisemski Lazar drobtine izpod bogatašove mize. « Mi pa pravimo, da ima Pucelj čisto prav, če pobira drobtine! Dr. Korošec sicer pravi, da noče drobtin, ampak da »hoče za Slovence, kar je našega.« Tudi mi bi to hoteli in tudi hočemo, prosimo pa dr. Korošca, naj nam vendar enkrat pove, kako pridemo do vsega, kar je naše? Ali naj se proglasimo za neodvisno državo? Ali ne ve dr. Korošec, kaj se to pravi? Ali naj mogoče začnemo z oboroženim uporom in z revolucijo? Ali kako drugače? On pravi sicer, da »če bodo (Srbi) videli, da se slovenski narod ne da zlomiti, bodo odnehali!« Kakšna naivnost tiči v teh besedah! Srbi, ki imajo vse v rokah, armado, orožništvo, denar itd., a da bodo odnehali? Zakaj pa? To

je tako, kakor bi rekel, da bo bogatin prav gotovo beraču nekaj dal, če berač ne gre izpred hiše proč! Če bomo mi le čakali in čakali, bodo Srbi prav gotovo rekli, naj le lepo čakamo! Narod pa ne more večno čakati, ker mora in hoče živeti in če ne more drugače živeti, mora biti zadovoljen tudi z — »drobtinami«! Ali je bilo pod Avstrijo kaj drugače? Ali nam niso gospodje poslanci, tudi z Dunaja prinašali samo »drobtine«? Ali ni bil takrat tudi dr. Korošec zelo zadovoljen, če je mogel osrečiti svoje volilce s kakšno »drobtino«? In ko je bil on sam minister v Beogradu, ali je o takrat kaj druggega dosegel za Slovenijo kakor kakšno skromno »drobtinico«? Volilec bi dr. Korošec gotovo veliko bolj ustregel, če bi jim odkrito povedal, kakšen je naš današnji položaj in da nam v tem položaju ne preostane nič drugega kakor zadovoljiti se zaenkrat z »drobtinami«!

Shodi in razne prireditve.

V Virmašah se vrši občni zbor krajevne organizacije v nedeljo, dne 22. avgusta ob 2. uri popoldne pri Punčarju.

V Godešiču bo dne 22. avgusta ob 5. uri popoldne občni zbor krajevne organizacije.

Škofja Loka. Občni zbor krajevne organizacije bo v nedeljo, dne 22. t. m. ob pol 10. uri.

Sv. Jurij ob juž. žel. Občni zbor krajevne organizacije SKS se vrši v nedeljo 22. avgusta ob 10. uri popoldne pri tovarišu Mihael Solobir. Somišljeniki kmetске misli, se vabite v obilnem številu. Poroča tovariš iz Maribora. — Josip Pinter, predsednik.

V Toplicah bo v nedeljo 22. t. m. zjutraj po maši shod Slov. kmetске stranke.

Krajevna organizacija SKS niže Ptuja je imela svojo redno sejo, dne 8. avgusta. Predsednik je obširno obrazložil program in organizacijski red Slov. kmet. stranke ter velik pomen naše stranke za cel slovenski narod. Omenjal je zadnje volitve in čuvarje skrinjice SRS, ki je imel kljub hudim pritiskom od nasprotnikov najboljši uspeh. Govoril je o vseh današnje vlade, ki je že deloma kmetška. Naša naloga je, da bo čim dalje bolj kmetška in delavska in da bomo potem tudi čimdalje bolje uredili našo dr-

Naravnost ginljiva pa je prošnja dr. Korošca, naj se vsi poštenjaki pridružijo SLS v njenem boju za slovensko neodvisnost. To je prav lepo, če dr. Korošec priznava, da so tudi še drugod poštenjaki in ne samo v njegovi stranki, bojimo se pa, da se poštenjaki njegovi prošnji ne bodo odzvali, ker je vera v politično sposobnost dr. Korošca že silno omajana! Slovenci se bodo že znali združiti v boju za svoje pravice, za to naj se dr. Korošec ne boji, ampak njegovega vodstva ne bodo priznavali! Tudi psovanje z »izdajalci« mu ne bo pomagalo, ker prav nobenega razloga ne vidimo, zakaj bi bil »narodni izdajalec« tisti, ki »cepi slovensko fronto«, namreč slovesko fronto pod njegovim vodstvom! Zakaj pa on ne likvidira svoje stranke in se ne pridruži nam — zakaj bi morali ravno mi pod njegovo komando? Zato naj dr. Korošec blagoveli o »izdajalstvu« raje molčati!

žavo, ki naj nam omogoči boljše življenje. Prečital je nato dopise ljubljanskega in mariborskega tajništva. Odbornik J. Zatlter je orisal kmetško-delavske težave, kmetško politiko. V debati se je ostro ožigosalo postopanje tukajšnjih učiteljev in tudi zahtevalo njihovo premestitev. Na koncu se je izrekla enodušna zaupnica tov. ministru Pucelju, kakor tudi posl. Kelemini in Prepeluhu ter posebno še kmetškemu voditelju Štefamu Radiću.

Maribor. V soboto, dne 21. avgusta 1926 ob 10. uri popoldne se vrši ustanovni občni zbor okrajne organizacije Slov. kmetске stranke za sodni okraj Maribor v prostorih gostilne Halbwidl. Dnevni red: 1. Politično in gospodarsko poročilo. 2. Velitev okrajn. odbora in kandidatov za okrajni odbor. 3. Razgovor o organizacijskem delu v okraju. 4. Slučajnosti. — Vabimo vas, da se občenega zbora gotovo udeležite, ker se bo razpravljalo o političnih in gospodarskih vprašanjih, ki so velike važnosti za razvoj naše stranke in kmetškega gospodarstva, ker se bo na tem zboru izbiralo funkcionarje za okrajni in okrajni odbor in ker se bo s tem zborom dala podlaga intenzivnejšemu in smotrenejšemu organizacijskemu delu v Vašem okraju v bodoče.

peli zelo poceni in osvežujoče. Ob velikem deževju nagaja mimotekoči polok, kar pa upamo, da bo podjetni posestnik sčasoma odpravil.

Iz Bele Krajine. Novi cestni odbor se je lotil težkega dela z vso vnemo. Sedaj se razvaža gramoz, da se bodo ceste popile pravčasno in tudi utrdile. Kakor čujemo bodo posamezne občine pomagale tudi s tlako cestnemu odboru, da se popravi velika škoda zadnjih let na cestah. To je vse hvale vredno, da se posluži ljudstvo v takih slučajih tudi samopomoči, če je državna podpora prepičla. Na ta

način bode potem zopet lahko vzdrževati ceste, kakor je bilo to svojčas, ko so belokrajinske ceste slovele zaradi svoje gladkosti. Po zimi bi se lahko znižali še nekateri manjši klanci, če bodo ljudje le kolikaj pomagali z delom. Na delo torej vsi, ki Vam je pri srcu napredek naše zapuščene Belokrajine.

Krškavas. Že začetkom meseca julija je bila pri nas velika povodenj, katera je povzročila ogromno škodo. Uničeni so bili domala vsi posevki. Koncem tega meseca nam je pa še toča uničila precejšen del vinogradov. Čeprav v obupu, zavedajoč se bede, ki nam je neizogibna, smo kljub temu molčali. Odkod pomoč, ko je pa zadela enaka usoda v mali izjemi vso državo. Polrto še od prvih katastrof je vzela druga povodenj, ki je bila še mnogo bolj uničujoča od prve, še ono, kar je ostalo. Zraven uničenih posevkov nam je zasula otavo in kar ni zasutega, je povaljano z blatom, umazano tako, da sploh ne bo za pokladanje živini. Radi tega je ljudstvo popolnoma obupano v skrbeh za življenjski obstanek. Med tem pa občinski odbor cerkljanske eseeske diktature brez potrebe glasuje za nakup nekega poslopja za občinsko pisarno, ki bi stalo ogromno vsoto in to v tako kritičnem času, ki ga ne pomnijo najstarejši ljudje. Radi tega je bila 8. t. m. občinska seja, na katero je dospelo tudi par davkoplačevalcev iz Krške vasi, da bi opozorili občinski odbor, ali je istemu kaj znano, da preči pomanjkanje v splošnosti v prvi vrsti tamkaj, kjer so prizadeti vsi davkoplačevalci, to je Krška vas in Skopice. Ko pa g. župan ugleda neljube mu goste, takoj proglasi, da bo tajna seja, da bi se ista imela vršiti javno. Tako so se morali odstraniti vsi nepoklicani, da je nemoteno odbor vrgel kocke na račun že itak obubožanega davkoplačevalca.

Štajersko.

Rog. Slatina. Letošnji nalivi so napravili ogromno škodo. Voda je kmetom uničila na travnikih prvo košnjo. Te dni nam je še drugo prav popolnoma uničila. Kmetje ne vemo, kaj bomo počeli z živino, ki je ne nimamo s čim krmiti. Nujno je potrebno doseči posebne ugodnosti za izvoz živine, da ne bomo kmetje še tu popolnoma uničeni.

Slovenji Gradec. V imenu prostovoljnega gasilskega društva Slovenjgradec se najprisrčneje zahvaljujem vsem, ki so nam ob proslavi blagoslavljanja avto-brizgalne in veselice s svojim sodelovanjem in obiskom pripomogli k tako lepemu uspehu, posebno zahvalo pa izrekam gospej kumici dr. Pirnatovi, njenemu soprogu g. bančnemu ravnatelju Skazi, g. Francu Potočniku, tovarni usnja in preč. g. Janežiču, mestni občini, občini Stari trg in okr. hranilnici, pevskemu zboru, vsem ceni. damam, ki so pomagale v različnih šotorih. — Fr. Cajnka.

Celje-Gaberje. Dodatno k članku »Govor dr. Kukovca«, ki ga je imel na shodu SKS na Moti pri Ljutomeru dne 24. julija in ki je bil priobčen v »Narodnem Dnevniku« 28. julija t. l., dostavljam še sledeče:

Dopisi.

Kranjsko.

Bušeča vas pri Cerkljah ob Krki. Pri nas so stare toplice, ki so bile znane še v rimskih časih. Turnska graščina je imela te toplice do 1916. leta. Tedaj so prešle v kmečko last in sedanji posestnik g. Fr. Klun jih je popravil in uredil sicer skromno, vendar toliko, da se zopet lahko uporabljajo. Takoj nad toplicami ima imenovani vzoren čebelnjak s 50 modernimi panji. Ob nedeljah je vse polno kmečkega ljudstva tam, ker so ko-

Popolnoma se priključujem izvajanju dr. Kukovca, da ne smemo čakati na novo politično sftnacijo, temveč bi morali slediti njegovemu vabilu, da bi se koncentrirali vsi napredni Slovenci, inteligenca in kmetijsko ljudstvo, v eno falango ter tako otvorili močno maso za delovanje v prid naroda in države. Nestojna pa je politika, ki jo vodi desetorica nekaterih višjih le z namenom, da ostanejo na krmilu, pri tem pa ne gledajo na potrebe naroda. List naše gore pa je minister Pucelj, ki si je pridobil, četudi ni štajerski rojak, vse naše simpatije, vsled svojega požrivovalnega dela brez ozira na rod in pleme. Mesto pa, da bi mu bila gotova klika hvaležna, ga v svojih glasilih po nedolžnem trgajo. Minister Pucelj pa naj ima zadoščenje, da stoji ob njegovi strani večina naroda, kar naj ga še bolj vzpodbuja k vztrajnemu delovanju. Ni stranka prva, ampak korist naroda. S koncentracijo naprednih Slovencev bi se omilila vsa medsebojna mržnja in bi bilo več medsebojnega spoštovanja.

Črna pri Prevaljah. Kmetijski odsek občinskega odbora na Črni pri Prevaljah je dne 8. t. m. priredil v dvorani gostilne Geršak zborovanje okoliških živinorejcev z namenom, da se ustanovi toli potrebna in že dolgo zaželjena mlekarstva, pašniška in živinorejska zadruga. Zborovanja se je udeležil od Zadrugne zveze v Celju zadrugi ravnatelj g. Janko Lesničar, kot zastopnik srezkega poglavarja pa okrajni kmetijski referent g. Emeran Stoklas iz Prevalj. — Srežki poljoprivredni referent g.

Emeran Stoklas je po otvoritvenem govoru predsednika kmetijskega odseka g. Dolinarja pozdravil vse navzoče v imenu g. srezkega poglavarja ter podal nato vsestransko temeljit in izčrpen referat o kmetijskem združništvu, pašništvu, mlekarstvu in živinoreji. Po referatu se je razvila stvarna debata, v katero so posegli mladane vsi navzoči, kar je najlepši dokaz vsestranskega zanimanja za združništvo. Ker so mlekarstvo, pašništvo in živinoreja med seboj ozko zvezane kmetijske panoge in bi se z ustanovitvijo treh zadrug cepila sredstva in moči, se je na nasvet g. referenta ustanovila samo ena, krepka zadruga, pod imenom: »Mlekarska in pašniška zadruga v Črni«, r. z. z. o. z. K novi zadrugi je takoj pristopilo lepo število članov. — Zadruga mlekarstva, katera je neobhodno potrebna iz gospodarskih, zdravstvenih in higijskih ozirih v tem eminentno industrijskem kraju, bode opremljena z najmodernejšimi mlekarstvenimi stroji in pripravami ter prične obratovati še ta mesec. Delavci, kateri prispejo od napornega rudarskega dela iz jam ter njihove rodbine bodo na ta način preskrbljeni z zdravim in okusnim mlekom, ki bode v vsakem oziru odgovarjalo higijenskim predpisom. Na drugi strani pa dobijo živinorejci v zadrugi solidnega odjemalca, ki bo dan za dnevom in leto za letom lahko konzumiral vsako množino mleka. Mlekarna bode namreč takoj, kakor hitro se uredi in upelje, počela izdelovati sir in surovo maslo za domače konzum-

mente, pa tudi za izvoz. Zbiranje mleka od posameznih živinorejcev se je uredilo zelo praktično in bode mogoče z malenkostnimi stroški dnevno dvakrat dobavljati mleko od najoddaljenejših kmetovalcev. Vse hvalevredno se je izkazala občina z znatnim prispevkom 20.000 Din in kakor čujemo, nameravajo občinski očetje i nadalje podpirati zadrugo, tako da se bode investirana glavnic dobro obrestovala. Velik interes na ustanovitvi mlekarne ima samoumevno vodstvo rudnika, kateremu je mnogo ležeče na tem, da ostane delavstvo zdravo in dovoljno hranjeno.

St. Vid pri Ptuj. Novo katastrofo smo imeli 7. avgusta t. l. Nalivi so uničili vse. Škoda je velika in se ceni na 1.500.000 Din. Uničeni so prav vsi poljski pridelki. Zemljiški davek se mora odpisati in omiliti zlasti dohodnina. Bednemu ljudstvu je treba pomagati in mu nuditi takojšnjo pomoč. V občini Vareja je že 6. avgusta ravno tako neurje uničilo vse pridelke. Škoda se ceni na tri milijone dinarjev. Prosimo g. ministra Puclja, da se zavzame za nesrečno in bedno ljudstvo. Živiljske potrebščine, koruza, fižol, krompir naj se po znižani ceni s prostim prevozom dajo prizadetim na razpolago.

Mala Nedelja. Razlagova slavnost je moralno zelo lepo uspela. Gmotni uspeh pa zaostaja daleč za pričakovanjem. Neprijetno so iznenadili Ljutomerčani s skrajno slabim obiskom, skoraj da bojkotom slavnosti. Upamo, da v bodoče ne bodo omalovaževali kmečkih prireditelj-

ampak isto po možnosti podpirali, ker tudi oni živijo od kmečkih žuljev.

Odkrita beseda.

»Kmetijski list« je zapisal dne 4. avgusta 1926 v svojem uvodnem članku odkrite besede, ki so čisto zlato. Kdor tako piše, ima v resnici pamet na pravem mestu in srce za kmeta. — To je edini list, ki si upa zapisati, da morajo tudi drugi stanoviti imeti ozir na kmeta, kadar se njemu hudo godi. Ne bi bilo socialno, ne bi bilo krščansko, ako bi eni sedeli pri polnih mizah, se zabavali po leteviščih, nosili razkošne obleke — na račun davkoplačevalca — med tem ko istega davkoplačevalca-kmeta tarejo najhujše nezgode. — Kadar se mora kmet omejiti na krompir in črn kruh — se ne sme gospoda pasti v obilici. — In vendar si ni upal nobeden list v Sloveniji, ki jih izdajajo razne stranke, zapisati teh besedi — kakor samo naš »Kmetijski list«. — V vseh listih, posebno v »Slovenec« smo brali dolge članke, v katerih se hujskajo drugi stanoviti, posebno uradniki, zoper vlado, ki hoče pomagati kmetu. — Kmetije, to si moramo dobro zapomniti za čas, ko bodo te stranke zopet hodile okrog nas, da bi vlovile naše glasove (kroglice)! — Kmet.

»BREZALKOHOLNA PRODUKCIJA«, Ljubljana. Poljanski nasip 10/8, pošlje vsakemu naročniku »Kmetijskega lista« zanimiv cenik brezplačno. Zahtevajte ga takoj; ne bo vam žal!

Novice in zabava.

Dr. Korošec, ki si kaj rad domišlja, da je velik politik, sedaj po shodih mlati svojo prazno slamo. Odkrito moramo povedati, da smo takih vsakdanjih public že do grla siti. Politika je vendar skrb za javen blagor! Kako pa skrbi za ljudski blagor politik, ki samo hujska in zahteva novih žrtev od ubogega ljudstva — ali kakor pravi dr. Korošec — od države. Ko se vlada trudi, da uredi državno gospodarstvo, da pomaga kmetu, pa ti kriči tak vpiljat: Država, daj, daj! Razsipaj, delaj nove dolgove! — Hvala Bogu, da tisti, ki imajo danes v rokah državno krmilo, na take politike nič ne dajo.

13 milijardni proračun očita SLS sedanji vladi. Iz proračunske debate pa se dobro spominjamo, da bi bila ta vsota še daleč višja, ko bi se gospodarilo po zahtevah SLS-politikov. Ko so bili malo preje na vladi in so sestavljali proračun, so se dvignile njih zahteve na ogromno vsoto 18 milijard. Pa jim je Radič raje spodnesel stolec, kakor da bi dopustil to sirašno odiranje.

Suaga na železniških postajah. Prometno ministrstvo je razposlalo vsem železniškim postajam okrožnico, v kateri opozarja, da mora po

vseh postajnih prostorih biti največja snaga.

Oškodovanci po poplavi bodo oproščeni davka. Iz Beograda javljajo, da namerava vlada odrediti, da se oškodovancem v poplavljenih krajih za neko dobo odpiše davek z dokladami vred. Da se izravna diferencna v budžetu, namerava finančni minister znaino zvišati uvozno carino na blago, ki se smatra za luksus. Carina na tako blago naj bi se zvišala za 25 odstotkov.

Avtomobilistom! Od številnih strani nam dohajajo pritožbe, kako divje dirjajo nekateri brezobzirni šoferji skozi vasi, kjer pvozijo na stotine kokoši in drugih malih domačih živali. Za njim so taki oblaki prahu, da ni mogoče prečitati števil in tako uidejo nadaljnemu zasledovanju. Težja nesreča se je pripetila prejšnji teden med Krko in Muljavo, kjer sta treščila konj in avto skupaj. Konj je poginil na mestu. Nujno prosimo, da vpoštevajo šoferji predpisano brzino skozi vasi. Županstvom pa priporočamo, da postavijo pred vasmi in za vasmi vidne table z razločnimi in dovolj veliki napisi: Avto 6 km, kar razumejo potem vsi — tudi tuji.

Letina v Sloveniji. Zetev, kjer ni bilo poplave, je bila dobra, ali v mnogih krajih je žito preveč poleglo. Sena se je nakosilo sicer mnogo, toda ni prvovrstno. Koruza kaže ponekod dobro, drugod jo je pa mrzlo vreme močno zadržalo v rasti. Krompir je povprečno slab. Radi velikega deževja je sadje slabo obrodilo. Vinogradi so imeli slabe čase. Kaže, da se bo nekaj popravilo.

Prostovoljno gasilno društvo na Muljavi priredi v nedeljo, 22. avgusta 1926 vrtno veselico na vrtu pred Krznarjevo hišo. Ob 14. uri pričetek veselice z srečolovom. — Odbor.

Nov kazenski zagovornik. Višje deželno sodišče v Ljubljani je sprejelo notarskega kandidata Tilna Levca v Kozjem na njegovo prošnjo v imenik kazenskih zagovornikov svojega okoliša.

Jugoslovska izseljeniška kvota za Ameriko. Kakor javlja izseljeniški komisariat, je naša izseljeniška kvota za prihodnje fiskaletno leto 1926/27, ki se je pričelo s 1. julijem, ostala neizpremenjena — znaša torej 671. Novi potni listi se ne bodo izdajali, marveč pridejo na vrsto oni, ki že imajo potne liste.

Tedenski koledar.

- 22. avgusta, nedelja: Timotej.
- 23. avgusta, ponedeljek: Filip.
- 24. avgusta, torek: Jernej.
- 25. avgusta, sreda: Ludovik, kr.
- 26. avgusta, četrtek: Ceferih.
- 27. avgusta, petek: Jožef K.
- 28. avgusta, sobota: Avguštin.

Sejmi:

- 22. avgusta: Nova vas na Blokah.
- 24. avgusta: Št. Jernej, Kočevje, Bistrica, Rogatec, Središče, Velenje.
- 25. avgusta: Ambrus, Tinsko, Loka pri Zusmu.
- 26. avgusta: Veliki Gaber, Ljubno, Rajhenburg, Breg p. Ptuj.
- 28. avgusta: Struge, Sv. Trojica.

Ogromen sulec v Dravi. V Dravi je ujel preteklo nedeljo pri Ptuj Podhajski izredno velikega sulca, ki je tehtal 16 kg.

Ugodnosti za invalide na ladjah »Jadranske plovitbe«. Jadranska Plovitba d. d. na Sušaku, je sklenila, da uživajo invalidi na vožnji z njenimi ladjami 50% popusta odnosno brezplačno vožnjo. Invalidi se morajo izkazati s svojimi legitimacijami.

Velika poneverba pri finančni delegaciji v Zagrebu. Pri delegaciji ministrstva financ v Zagrebu so te dni odkrili velike poneverbe. Uradnika pri računovodstvu Goričan in Krznarič sta samo v zadnjih mesecih oškodovala državo z raznimi manipulacijami za 300.000 Din. Odrejena je posebna komisija, ki bo zadevo preiskala in izvršila točen pregled knjig. Po dosedanjih podatkih se sodi, da znašajo vse poneverbe nad dva milijona dinarjev. Goričan je živel zelo razkošno, imel dragocen avtomobil ter je stanoval v najdražjih lokalih. Oba uradnika in slugo Cimpermana, ki je osumljen, da je bil z njima v zvezi, so zaprli.

Pastirček težko ponesrečil. — Enajstletni pastir France Prek, rudarjev sin v Trbovljah, je v petek popoldne pasel Zupančičevo živino pod Retjem. Igral se je okoli žične železnice, ki dovaža v jamo zemljo in pesek za zasipanje izrabljenih rovov. Deček je plezal po nji. Ko je pridrvel po žici voziček, ga je pritislil s tako silo, da mu je noga le še na koži obvisela. V bolnici so rezežu nogo odrezali.

Zagrebski nadškof zaradi ogromno stanovanjsko hišo. Da se nekoliko ublaži ogromna stanovanjska beda v Zagrebu, je škof dr. Ante Bauer sklenil, da zgradi z milijonskimi dohodki škofije ogromno stanovanjsko poslopje, ki bo obsegalo 143 stanovanj z eno do pet sobami ter 10 pisarn. Projektirano poslopje bo eno največjih in najlepših v Zagrebu. Arhitekt Ehrlich je načrte za ogromno stavbo že predložil zagrebškemu magistratu v odobrenje.

Prostovoljno gasilno društvo v Slovenjgradu je obhajalo slavnost blagoslavljanja nove avtoturbinske brizgalne. Sv. mašo, blagoslavljanje in slavnostni nagovor za gasilstvo je opravil v najlepšem redu preč. g. Janežič, kanonik in ravnatelj bogoslovja iz Maribora. Avtoturbinski brizgalni je kumovala ga. dr. Pirnatova, kateri je gasilno društvo na predvečer priredilo zelo simpatično bakljado in pevski zbor ji je zapel lepo podoknico. Celó prireditelj, kakor bakljado, dopoldansko slavnost blagoslavljanja, obhod, vaje na trgu in popoldansko zabavo na vrtu g. Lobeja je vodstvo gasilnega društva, kateremu načeluje marljiv in požrtvovalen tovariš Cajnko — zelo spretno aranžiralo: posebno spretnost pa je pokazal ravnatelj Skaza, kot predsednik veselice odseka s tem, da je poskrbel, da so različni šotori in godba nudili ljudem v izobilju jedi in pijače ter najlepše zabave do jutra. Izvrstna vinska kaplčica iz Cainkove kleti je spravila obiskovalce v prijetno razpoloženje in veliko pripomogla k tako bogatemu uspehu.

Grozna nesreča vsled eksplozije granate. V sarajevski okolici je desetletna Munira Kojić našla na polju topovsko granato in jo prinesla na domače dvorišče. Ko jo je oče vprašal kaj ima, je deklica spustila preplašena granato na tla. Granata je eksplodirala ter grozno razmesarila njo njenega očeta in brata. Vsi so bili na mestu mrtvi.

Griža se je začela pojavljati to leto zopet v Beli krajini. Ni izključeno, da bo v večjem obsegu nastopila tudi po drugih krajih Slovenije.

Sežgala moža. V Olomucu na Moravskem je neka žena trgovca v spanju polila svojega moža z benzinom. Mož se je prebudil, pobegnil na dvorišče in skočil v vodo. Vendar je dobil težke opekline. Žena se je nato sama ubila.

Sedemkratna detomorilka. — Iz Berlina poročajo: V Landshutu je bila aretirana neporočena delavka Scholz. Delavka je imela že 7 nezakonskih otrok, ki so pa vsi umrli v rani mladosti. Sumi se, da je Scholzova vse otroke pomorila.

Srečen dedič je grajski kočijaž v Ptujju. Te dni je dobil namreč iz Amerike veselo vest, da mu je umrl tam stric, ki mu je zapustil okrog šest milijonov dolarjev.

Velesejem v Pragi se vrši letos od 29. avgusta do 5. septembra. — Udeleženci imajo 50% popusta na češkoslovaških in naših železnicah.

Zagrebski velesejem otvorjen. V nedeljo ob 10. uri in pol je minister za trgovino in industrijo dr. Krajač otvoril zagrebški velesejem ob navzočnosti vojaških, civilnih in cerkvenih oblasti.

Poljedelski stroji za Rusijo. Po ugotovitvah poljedelskega komisarijata so importirali Rusi v letu 1923/24 za 4.872.000 rubljev poljedelskih strojev. V letu 1924/25 se je import dvignil na 22.324.000 rubljev, v letu 1925/26 pa na 26.066.000 rubljev. Od posameznih držav so tekom teh treh let importirale U. S. A. za 23.574.000 rubljev, Nemčija za 12.401.000, Švedska za 7.066.000 rubljev, Češkoslovaška za 4.242.000 rubljev. Amerika je prodala v prvi vrsti traktorje, traktorske pluge in dele žetvenih strojev. Nemčija pa pluge, žetvene stroje, mlatilnice in vrtnarsko orodje, Švedska separatorje in dele žetvenih strojev; Češkoslovaška sejne stroje in nadomestne dele za pluge. Tako se govori in piše o nasprotstvu med Ameriko in Rusijo, o gospodarskem bojkotu itd.: navedene številke nam pa pravijo, da je prodala Amerika v Rusijo v letih 1923 do 1926 poljedelskih strojev za več kot 44 odstotkov vse vsote.

Prečarani posli.

Da, Mlakarica, to vam je bila ženska! Lepa, močnih kosti kakor jelen in zdrava. Za kar bi prišla, bi mislili, da bo zdrobila. Delo ji je teklo gladko od rok. Zjutraj je prva vstala, zvečer zadnja legla. Povsod je bila, na polju, v kuhinji, kleti in na dvorišču. Malo gospodarstvo je cvetelo in vzorno izgledalo. Tudi hlapec in dekla, ki sta ji pomagala, sta dobila svoje in vendar ni nihče ostal dolgo v službi. Klub zadostni in dobri hrani ni nobeden zdržal. Komaj pred štirnajstimi dnevi je prišla Reza s punkeličkom in danes je stala pred kmetico ter prosila naj jo odpusti. »No, strganka izstradana!« je ormela lepa, močna žena, rdeča od jeze. »Torej šla bi rada? In zakaj, razcapanka? No? Boš kmalu od-

govorila, drugače ti eno prisolim, lenoba?«

»Da, mati, pač radi tega,« — je jecljala Reza in vlekla za predpasnik.

»Kaj? gnila pohajkovačka, zakaj? Vsi skupaj nečete ničesar delati! Da, to bi vam bilo všeč! Dopoldne iti s Francetom ali Jožetom v cerkev, opoldne najti v skledi pečenko, popoldne se peljati v kočiji, kajne, tako delo bi vam prijaljo?«

»Kmetica, jaz sem pošteno delala. Tudi ničesar drugega ne morem reči, slabo se mi ni godilo pri vas. Toda — grem! Večnega preklinjanja in zmerjanja ne morem prenašati!«

»Kaj, nerodne gnojne vile! Kaj praviš? Jaz zmerjam? Jaz? Kakor, da bi me že kdo slišal! Ti, grda opica, ti! Jaz in zmerjanje! Glej, da se mi takoj spraviš, polomljena metla!«

Ko je bila Reza jokaje zapustila sobo in hišo, je udarila Mlakarica po belo poribani mizi, rekoč: »In četudi ostanem sama pri hiši, odneham pa ne!«

Čeprav je ponujala dvojno mezdno, ni našla daleč na okrog nobenega posla. Kljub neprestanemu jadikovanju ni mogla zmagovati dela in sklenila je, da se odpelje v več ur oddaljeno Sotesko, kjer obišče staro teto, jo vpraša za svet in najde morda na mestu primerne delavno moč. Spomnila se je sedaj stare ženice, ko ji je vse odpovedalo in ker je slovela teta, da ve več kakor drugi.

Bilo je mrzlo, ledeno zimsko jutro, ko je Mlakarica napregla majhen koleselj, se vsedla in jezno pogrnala po strmi vaški cesti. Zimski veter je žvižgal po zasneženih vrhovih in gnal milijone snežink po zraku. Legle so po obleki kmetice, se vgnezdile v rujavih laseh, obvisle na trepalnicah, se vsedle na usta in nosnice ter ji otežkočale sopenje. Neusmiljeno so obkroževale in dražile dirjajočega rjavca, da se je jel plašiti. Le s težavo ga je kmetica pomirila. Od srca vesela je bila, ko so se ji odprla zelena tetina vrata ter se lahko pogrela pri ognjišču. Ako jo je dolga pusta voznja omehčala, se je vrnila s telesnim zadovoljstvom stara trmoglavost.

»Teta!« je srdito začela. »Teta! S temi upornimi deklami ne izhajam več.« Stari ženici, ki jo je pazljivo poslušala, je tožila s prepričevalnimi besedami o nevhvaležnosti in podlosti poslov. »Tako dobro kakor pri meni, ne bo našel zlepa kak posel drugje. Seveda, delati morajo pri meni, na sprehod hoditi jim ne morem dovoliti, jesti pa dobijo ljudje še preveč.«

»Rada ti verjamem, Mlakarica, dandanašnji je pač križ z ljudmi. Vem, da nas ljudje včasih nalašč dražijo, kjerkoli morejo. Vem tudi in to je najslabše, da ne mara nobeden več poslušati ugovora...«

»Da, teta, tako je!«

»Vsak pravi, ako ni prav kmetici, grem proč. Povsod lahko najdem delo. Toda poglej, Mlakarica! Ti in jaz ne bova spremenili sveta. Le eno je: »Pametnejši biti od neumnih!«

»Kaj zahtevaš? Jaz naj si dam ugovarjati od takih beračev v lastni hiši? Ne, teta! Preje naj požene na mojih njivah osat, preje rastejo v hlevu drevesa, kakor...«

»Gotovo! Naj bo vse tako, kakor praviš, Mlakarica. Tudi jaz sem istih misli. Čisto prav imaš, jaz bi na tvojem mestu tudi ne ravnala drugače. Toda vem za sredstvo, ki pomaga v vseh okoliščinah. Današnje posle poraš prečarati. Moraš jih začarati, da jim ne uide nobena nepravna beseda.«

Mlakarice je začudeno pogledala teto. Kos v kavo pomočene zemlje je imela še v ustih, ko se ji je končno posrečilo zajeceljati: »Kako meniš to, teta? Začarati praviš?«

»Verjemi, čisto tako je, kakor sem rekla. Poskusi enkrat in stavim glavo, da bo pomagalo. Kakor hitro bi imela ljudi, ki bi ti hoteli oporekati, reci za-se naslednjo molitvico:

Solnce, luna in zvezde
Hvalijo svojga Gospoda
Svetijo v nočni temini
Dekla, oj molči, ne zini.«

Ko si povedala izrek, daj prinese ti iz vodnjaka sveže vode, napravi počasi tri požirke in ponovi izrek. Zagotovim te, Mlakarica, ako to ne bo izdalo, lahko porečeš, da ima tvoja teta v glavi žaganje mesto možgan. Ne izdaj pa nikomur mojega nasveta, takoj bi začaranje izgubilo svojo moč.«

»In misliš, da to pomaga, teta?« je še enkrat vprašala Mlakarica neverjetno.

»Seveda!« je zagotavljala starka in pokimala s svojo glavo. »Hočem ti dati celo priliko, da pošteno poskusiš začaranje. Jaz imam deklo, ki je živ satan, kakor bi skočila hudiču iz koša. Lahko jo vzameš kar s seboj. Ako ti bo deklina le enkrat črhnila tekom tridesetih tednov, če se ravnaš po mojem nasvetu, mi jo drugi dan lahko takoj nazaj pripelješ.«

Mlakarica ni sedela več sama na svojem vozičku, ko je drdrala proti domači vasi.

Jera, zdravo, rdečelično dekle, je sedela poleg nje in držala v naročju veliko košaro, ki jo je napolnila stara teta z dobrotami za Mlakarico. Kmetica se je strogo držala tetinega nasveta.

Često se je dogodilo, da Jera ni storila po njeni volji, pogosto jo je prišla skušnjava, da bi dala duška svoji jezi. Toda ženska je imela trdno voljo, ki jo je prisilila, da se je ravnala po tetinem svetu.

Vedno redkeje je bila prisiljena ponavljati izrek in požirati vodo. Ko je minilo trideset tednov, je že skoro pozabila izrek. Začaranje je pomagalo. Kakor so se prej ljudje ogibali njene hiše, tako so jo hodili sedaj prositi za delo in službo.

Ako pa je doznala zvijačo dobre, stare tete, nisem mogel še do danes zvedeti.

E. Š.

ŽARNICE

Osram - vsakovrstne najceneje

J. GOREC, Ljubljana
palača Kreditne banke.

Narodni gospodar.

Cestna zveza Kostanjevice s Hrvatsko.

III.

Eksploatacija (izkoriščanje) ogromne bukovine v Gorjancih na naši in hrvatski strani je predvsem odvisna od čimprejšnje rešitve tega našega vprašanja in država, ki bi dala za cesto iz Kostanjevice na Hrvatsko par milijonov dinarjev, bi ta denar sama sebi bogato naložila, vsak kilometer te ceste bi donasal samo šumskim upravam večje obresti, nego žrtvujejo državne finance za izposojene kredite.

Torej brez ozira na nepopisno korist, ki bi jo ljudstvo doseglo z uresničenjem dolgoletnih njegovih želj, bi državna uprava gotovo odnesla največji profit.

Na drugi strani bo na boljšem tudi konsument (uradnik in obrtnik), ker se bodo s cenejšim transportom pocenila drva, oglje za obrtne namene, apno itd.

Kmetje, ki so danes skoro obupani, se bodo oprijeli živinoreje, svinjereje in sadjarstva. »Weinland, armes Land« (vinska dežela, revna dežela), je dejal rajni ravnatelj Gustav Pirc. Ta pregovor velja predvsem za te kraje. V malih razmerah živeči vinogradniki ne morejo mnogo denarja investirati v natančno obdelovanje vinogradov in ob padanju vinskih cen ne bo mogel viničar kriti več stroškov, ki jih izda za galico, žveplo, kole in delavce. Treba se bo oprijeti drugih virov, ker od zanašanja na vino raste samo zadolženje kmetij od leta do leta.

Kdor živi na deželi med temi rezeži, ki v današnjem času komaj premorejo za sol, ve, da se mora kmet zadolževati za davke in skoro vse, kar kupi v prodajalni. Nekaj denarja vrže samo kak rep iz hleva in pa mladi prašiči, kadar jim je cena mila. To pa pobere družina za obleko in obutev.

Ako bo imel ta človek cesto, mu bo oživel tudi gozd in kolosek. Les mu bo v bližini ceste in lesne industrije vrgel dvakrat toliko, drva bo mogel ceneje prodajati in več razpečati.

Veličastni zakladi bukovine v gorskih kotlih, ki so danes nepristopni, se dajo ob zboljšanih prometnih razmerah popolnoma izkoristiti, da ne bodo ležala gnila in preperela bukova debela brez koristi kot v pragozdovih.

Tudi v tem je zainteresirana cela krška dolina dolj do Brežic in Bizeljskega.

Vprašanje, kod bi tekla cesta od Oštrca naprej, je stvar inženjerjev, ki se bodo morali ozirati na čim ugodnejšo izpeljavo, na čim manjši strmec in na čim obsežnejši ovinek. Kajti jasno je, da vseh vasi ne more doseči, osobito ne onih, ki leže vzhodno od Černeče vasi.

Na vsak način pa morata biti Černeča vas in Črešnjevce blizu te

proge, kakor so se že izrekli strokovnjaki pri zadnjem obhodu. Predvidevati pa je predvsem, da naj bi bila izpeljana cesta na solnčni strani v poštev prihajajočih naslonih, ker se ceste na senčnatih krajih ne dajo dobro vzdrževati.

Prebivalci teh krajev bodo dobro storili, če se za pol kilometra ne bodo prerekali; vsak naj ima pred očmi skupno korist, ne pa posameznih interesov.

Le na ta način in v skupnem ter enotnem nastopu bomo dosegli svoj cilj, ki je že zelo blizu. Pozabiti pri tem pa ne smemo vasi kot so Zavode, Gradinje, Vrblje, Mladje, Prušna vas in Frluga, za katere bo treba potem misliti na zvezo potom občinske ali okrajne ceste. Za tako zvezo s to cesto pa je potrebno novo postopanje, kateremu bo za podlago služila cesta, ki jo obravnavamo. Pri današnjih razmerah moramo biti zadovoljni, če dosežemo za letos do Oštrca, do koder je proga že trasirana in je vsled male dolžine štirih kilometrov možno pri ministrstvu dobiti kredit.

Našim poslancem, Slovencem in Hrvatom, bodi položena na srce velika važnost in pomen naše želje, naša dosedanja zapuščenost, ki ubija vsak smisel za napredek in naravna potreba po čim tesnejšem združenju najprvo na gospodarskem, potem pa tudi na kulturnem zblizanju med Slovenci in Hrvati in na ta način tudi s Srbi. Saj so slednji v velikem številu zastopani na našem kršnem Zumberku, kjer med vsemi tremi plemeni ni nobene nega sovraštva, temveč le skupna želja po najboljši možnosti medsebojnega gospodarskega in družabnega občevanja. —č—

Obročkanje.

Obročkanju je namen omogočiti v vinogradu boljše odcvetenje, odnosno lepše razvitje grozdja proti jeseni. Znano je, da imamo med našimi sortami v vinogradu večkrat take, ki slabo odcvetejo, odnosno se v cvetju »ospiljejo«, kot pravimo. Ta pojav ni samo vzrok fiziološke posebnosti te ali one sorte, marveč zamore biti temu vzrok tudi nepravna podlaga, način odgoje trte itd. Tu si pomremo z obročkanjem. Z primernim nožem, ali s posebnimi škarjicami izrežemo pred cvetjem 3 do 10 mm širok obroček luba in sicer ob temelju mladik, odnosno šparonov, na vsak način pa pod grozdnim razcvetjem, ali korenikom. Pripomniti je, da se sme izrezati samo lub ali koža, les pa mora ostati nepoškodovan. — Ako hočemo pridelati v vinogradu posebno lepo razvito namizno grozdje, n. pr. za razstave itd., tedaj krožkamo dotične mladice z grozdi po cvetju, ko so jagode že grahove debelosti. V ta namen izrežemo stroček luba pod spodnjim grozdom mladice. — Pri

krožkanju pa izberemo le take mladice, katere, kot les za prihodnje leto, ne rabimo, ker obročkane mladice ne moremo ob rezi uporabiti niti za rodni, niti nadomestni les. Primerni za krožkanje so pa locni ali špironi, katere itak letno odstranjujemo.

Obročkanje temelji na načinu kroženja sokov ali hrane po trti. V rastlini zaznamujemo namreč dvoje takih tokov: Iz zemlje, odnosno korenin teče po notranjem lesu navzgor voda z raztopljenimi rudninskimi snovmi, ali anorganska hrana; nasproten temu toku pa je tok prebavljene ali organske hrane, kateri teče od listov, med lesom in lubom, navzdol proti koreninam. S tem, da napravimo na mladici izrezek luba, ta organska hrana, ki se tvori v listih, ne more na tem mestu naprej, nego ostaja vsa v mladici, kar ima za posledico, da grozdje boljše odcvete, oziroma, da se grozdi navadno lepo razvijejo. Posavec.

* * *

Mlekarska razstava v Ljubljani. Na pokrajinski razstavi »Ljubljana v jeseni« v dnevih od 4. do 13. septembra t. l. bo nastopila tudi naša mlekarska industrija. Bo to njen prvi nastop za širšo javnost po petdesetih letih, od kar jo je v Bohinju in s tem v Sloveniji upeljal Švicar Hitz. Leta 1876 je bila namreč postavljena prva mlekarnična stavba v Sloveniji, sirarca v Ravneh nad Bohinjsko Bistrico. Je dober omen, da praznujemo to petdesetletnico le strogo gospodarsko, kakor je bil strogo gospodarski početek našega mlekarstva — s priveditvijo prve mlekarske razstave v Ljubljani in z ustanovitvijo prve državne mlekarske šole v Škofji Loki, dve činjenici, ki bosta dali podnet in ustvarili pogoje za živahnejši in uspešnejši razvoj te panoge ne-le v slovenskih pokrajinah, marveč v vsej državi. Program te mlekarske razstave, ki bo trajala ves čas celotne razstavne prireditve, je: 1. Ogled masla in sira vseh vrst, zvezan s premovanjem razstavljenih izdelkov. 2. Sejem za mlečne izdelke, to je razstava masla in sira za prodajo brez predhodnega premovanja. 3. Sejem za mlekarske stroje, orodje in potrebščine. Redne ogledne izdelkov s premovanjem ali brez premovanja je smatrati za najvažnejše činitelje napredka zadevne panoge. Le v tekmi z drugimi moreš pravilno preizkusiti svojo moč, le v tekmi s konkurenčnimi izdelki prav spoznati kakovost svojih proizvodov. Tekma na razstavah je šola prakse, šola življenja. Posečati to šolo z udeležbo na tekmi in s pristvojanjem odnosno precenjevanjem uspehov tekme je pri mlekarstvu dolžnost ne-le vsakega praktičnega mlekarja, marveč v enaki meri tudi dolžnost vsakega kmeta-mleko-producenta in dolžnost vsa-

kega trgovca, ki se bavi s prodajo mlečnih izdelkov. Če mlekarna odnosno mlekarski mojster ni odnesel nobene nagrade na tekmi, ni to le njegova osebna krivda, marveč pričetek krivde je v hlevu živinorejca, ki donša mleko, in zaključek krivde je pri trgovcu, ki kupuje tudi slabo blago, ako mu ga ponudijo le nekoliko cenejše. Za poset mlekarskih razstav bi morale mlekarske prav nalašč organizirati skupne izlete vseh članov - dobaviteljev mleka; naj se vsaki član osebno prepriča o razlikah v kakovosti izdelkov njihove in konkurenčnih mlekaren, to ga bo vzpodbujalo k napredku in k izboljšanju pogojev za dobavo prvovrstnega mleka bolj, nego najtemeljitejša predavanja. Sejmi so pri našem ljudstvu splošno udomačena ustanova. Izmed kmetijskih proizvodov se postavlja na semenj največ živina; v okolici mest vendar tudi vsi drugi kmečki pridelki. Le sir in maslo sta bila na sejnih kot veletrgovinska institucija doslej neznana, medtem ko se pripeljejo n. pr. na Holandskem kmetje na semenj s polnimi čolni sira in masla. Ni vzroka, da bi prastari običaj sejmov hoteli iz enega ali drugega vzroka zatirati; so verjetno edina naša, res popolnoma nadstrankarska gospodarska ustanova, ki jo je treba smotreno po obsegu (ne po številu) razširiti in kakovostno (po raznovrstnosti blaga) izpopolniti. Sejme za plemensko živino (ne za plemenske vole, ker iz volov ni plemena), združene s premovanjem, v Švici in v drugih živinorejsko visoko razvitih deželah posejajo kupci iz vsega sveta; niso se tako razvili kar na mah, marveč z desetletji smotrenega dela, zato je škoda, da je lanska govedorejska razstava s plemenskim sejmom v Ljubljani letos že zopet opuščena ustanova, ko je vendar kmet nešteto krat prisiljen gnati svojo živino po večkrat na semenj, ne da bi takoj našel kupca. Namesto plemenskih krav bomo letos prodajali na mlekarski razstavi proizvode iz njihovega mleka. Čas je primeren, čeprav bi bil koncem septembra ali začetkom oktobra še ugodnejši; v septembru do prve polovice novembra si krije sirarska veletrgovina svojo zimsko zalogo blaga, ker hudi mrazi pozneje preprečujejo prevoz sira na večje daljave. Na semenj lahko dostavi vsaka mlekarna vsako množino blaga, ne da bi bila prisiljena, udeležiti se tekme na ogledu pod točko 1. Sejm za mlekarske stroje in potrebščine bo letos le še manjšega obsega, toda upam na velik razmah v teku prihodnjih let. Je nekam naravno osobito za sezijske sirarne v planinskih krajih, da v jeseni razprodajo svojo poletno produkcijo sira in si obenem nabavijo vse potrebščine za prihodnjo sezijo.

Anton Pevc.

**Kakor je delala že Vaša stara mati,
bilo je pravilno.**

Kuhala ie svojo kavo samo s
Pravim Franckovim kavnim pridatkom.

Ta je danes še vedno tako fin kakor izvrsten pridatek
k zrnati in žilni kavi ter bo to tudi zmeraj ostal.

Blizu Prešernovega
spomenika za vodo.

Najboljša, najcenejša kolesa in šivalni stroji
so edino

Petelinčevi

znamke

GRITZNER, ADLER, PHÖNIX
za dom, obrt in industrijo. - Pouk brezplačen,
ugodni plačilni pogoji. - Tudi na obroke.
Večletna garancija.

JOSIP PETELINC
Ljubljana

Od dobrega
najboljše je
švicarski
pletilni stroj
'DUBIED'

Izjava.

Podpisani Janez Korevec iz Velikega Kala obžaluje
da sem govornil neresnično o Mandelju Francetu iz F
škega Kala.

Janez Korevec

Namizno sadje in sadje za moš

kakor tudi druge deželne pridelke, vsako množino
kupi in prodaja po dnevnih cenah

PANONIJA osrednja gospodarska **MARIBOR**
zadruga, reg. z. z o. z.

Telefon 102. Meljska cesta 12 Telefon 102

kot izvozna centrala za Štajersko

UMETNA GNOJILA

superfosfat, kaljeva sol, kalnit, thomasova žindra in prvovrstni Splitski
Portland-cement vodno v zalogi po naj-
ugodnejših cenah pri osr. gosp. zadr.

„EKONOM“
LJUBLJANA, KOLODVORSKA UL. 7.

Nudimo prvovrstno garanti-
rano 98—99%

modro galico

v vrečah kg po ceni Din 7—
franko Ljubljana.

„EKONOM“, osrednja gosp.
zadruga v Ljubljani, r. z. z o. z.

Najboljša in zato
najcenejše kupite
edino le pri

Josip Petelinc

pletenine, majce, volno,
žepne robce, kravate,
palice, nahrbtnike,
spodnje hlače, otroško
trikot perilo, kompletna
potrebščina za čevljarje,
krojače, sedlarje in
šivilje

v Ljubljani
ob vodi, blizu Prešer-
novega spomenika.
Na veliko in malo!

Jajca,
maslo, zabelj,
suhe gobe,
svinjsko mast
ter vse poljske pridel-
ke kupuje vedno po
najvišjih dnevnih ce-
nah trgovina mešane-
ga blaga Frane Sen-
čar, Mala Nedelja in
Ljutomer.

Velika
železna vrete-
na-stiskalnica

proti kislini trdna, lakirana, dvojno delujo-
ča se prodaja. — Mari-
berska mlekarica in to-
varna sadnih konzerv,
Maribor, Aleksandro-
va cesta 63.

Vajenca
zdravega, poštenih
kmečkih staršev, nad
15 let starega, za sed-
larsko in v to stroko
spadajočo obrt sprej-
me Ivan Križnar, sed-
lar, Lipnica štev. 5,
p. Podnart, Gorenjsko.

Združene opekarne

LJUBLJANA

Miklošičeva c. 1

preje

VIDIC - KNEZ

TOVARNE NA VICO IN BR

nauljo v poljubni množini — ta
dobavno — najboljšje preizkuš
modele strešnikov z eno ali dvo
zarezama kakor tudi bobrovcev
her) in zidno opeko. — Na ž
so pošlje takoj popis in ponu
STEKLEHI STRESNIK VEDNO
ZALOCI.

Najcenejše
strešno
kritje!

IVAN JAX IN SIN
Ljubljana, Gosposvetska c. 2

Najboljši šivalni in pletilni stroji
izborna konstrukcija in elegantna izvršitev
tovarne v Lincu. Ustanovljena l. 1867. Verjet
ponuja brezplačno. Posamezni deli koles
šivalnih strojev. Desetletna garancija. PISA
STROJI „Adler“

Kolesa iz prvih tovarn

„DÜRKOPP“, „STYRIA“,
„WAFFENRAD“, „KAYSER“

TRGOVSKA BANKA D. D., LJUBLJANA

PODRUŽNICE:

Maribor, Kamnik, Slovenske Konjice, Novo
mesto, Ptaj, Rakovc, Slovenjgradec, Prevalje.

Dunajska cesta št. 4 (v lastni stavbi).

Kapital in rezerve nad Din 20,000.000.—

izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Brzjavni: TRGOVSKA

Telefoni: 139, 146, 458